

Sygnatura akt IX C 147/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w S. IX Wydział Egzekucyjny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Arkadiusz Grzelczak

Protokolant: Paulina Konecka

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2015 r. S.

sprawy z powództwa A. D.

przeciwko (...) Bank (...) SA w W.

- pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (art. 840 kpc) (0.00 PLN)

I. oddała powództwo

II. zasądza od A. D. na rzecz (...) Bank (...) SA w W. kwotę 2 417,00 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem kosztów postępowania w niniejszym postępowaniu

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 03 września 2015 powódka A. D. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – bankowego tytułu wykonawczego nr (...) z dnia 26 09 2014r któremu Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie postanowieniem z dnia 20 stycznia 2015r nadał klauzulę wykonalności w sprawie VI Co 155/15.

Jako podstawę powództwa podniosła okoliczności, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2015r w sprawie P 45/12 uznał przepisy art. 96 ust 1 i art. 97 ust 1 ustawy prawo bankowe za niezgodne z Konstytucją.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Pozwany wskazał, iż brak jest przesłanek, które mogłyby skutkować pozbawieniem wykonalności tytułu wykonawczego w związku z niekonstytucyjnością przepisów, zwłaszcza, iż przepisy tracą moc z dniem 01 sierpnia 2016 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wobec powódki Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał tytuł wykonawczy – w postaci bankowego tytułu wykonawczego nr (...) z dnia 26 09 2014r któremu postanowieniem z dnia 20 stycznia 2015r nadał klauzulę wykonalności w sprawie VI Co 155/15.

Wobec powódki prowadzone jest postępowanie egzekucyjne w oparciu o przedmiotowy tytuł wykonawczy przez komornika K. C. Km 48/15.

Bezsporne a nadto dowód:

- zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k – 14

- protokół zajęcia k – 15

- bankowy tytuł egzekucyjny k – 12

- postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie k – 13

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne.

Roszczenia o pozbawienia tytułu wykonawczego zgodnie z art. 2 § 1 kpc w zw. z art. 840 §1 kpc – można dochodzić przed sądem powszechnym. We wskazanym powyżej przepisie w punktach od 1 do 3 w sposób enumeratywny wymienione zostały przesłanki uzasadniające żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Dłużnik może na tej podstawie żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaze, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Mając na uwadze tak określony stan prawny dotyczący rozstrzygania o pozbawieniu wykonalności tytułu wykonawczego stwierdzić należało, że powództwo nie mogło zostać uwzględnione.

Ponieważ przedmiotowe tytuły wykonawcze nie są orzeczeniami sądu, zatem w istocie przesłanką powództwa opozycyjnego może być okoliczność - przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

Tymczasem powód swoje powództwo opiera jedynie na zarzucie dotyczącym tego, iż Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż przepisy na podstawie których oparto nadawanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym są niezgodne z ustawą zasadniczą- Konstytucją.

Przedmiotowy wyrok Trybunału Konstytucyjnego wskazał utratę mocy przepisów w dniu 01 sierpnia 2016r. W uzasadnieniu odroczenia utraty mocy powyższych przepisów Trybunał Konstytucyjny wziął możliwość wystąpienia negatywnych skutków w systemie prawnym – vide uzasadnienie Trybunału Konstytucyjnego - Niniejszy wyrok eliminuje z porządku prawnego dwa przepisy mające podstawowe znaczenie dla całej instytucji b.t.e. i przekreśla w istocie całą tę instytucję. Będzie to miało, jak można sądzić, doniosłe skutki nie tylko dla banków i ich klientów, ale też dla sądów i - szerzej - dla systemu prawnego. Utrata mocy obowiązującej tych przepisów z dniem publikacji niniejszego wyroku w Dzienniku Ustaw byłaby niewskazana, gdyż mogłyby z tego wynikać wielorakie negatywne konsekwencje, w tym w postaci wtórnej niekonstytucyjności. Trybunał Konstytucyjny uznaje zatem za niezbędną interwencję ustawodawcy, przy czym nie do Trybunału Konstytucyjnego należy ocena celowości, racjonalności i merytorycznej trafności konkretnych regulacji ustawodawcy, nie może mu więc wskazywać konkretnych rozwiązań. Ustawodawca powinien przeprowadzić w tym zakresie odpowiednie analizy i wybrać optymalne rozwiązanie, wążąc interesy banków jako wierzycieli, ich dłużników oraz państwa, którego sądy rozstrzygają sprawy sporne. Trybunał Konstytucyjny, jak już to było wzmiankowane, dostrzega możliwość istnienia w systemie prawnym instrumentów

maksymalnie ułatwiających bankom egzekwowanie ich wierzytelności, jednakże nie może to być rozwiązanie tak krzywdzące dla klientów jak b.t.e.

W szczególności konieczne jest wydanie odpowiednich przepisów intertemporalnych, które uregulują sposób zakończenia spraw wszczętych wydaniem b.t.e. na podstawie zakwestionowanych przepisów przed utratą ich mocy obowiązującej.

W tych okolicznościach Trybunał Konstytucyjny postanowił, na podstawie art. 190 ust. 3 Konstytucji, odroczyć termin utraty mocy obowiązującej niekonstytucyjnych przepisów do 1 sierpnia 2016 r. **To znaczy, że zachowują one moc obowiązującą przez ponad rok od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw, chyba że wcześniej zostaną uchylone bądź zmienione przez ustawodawcę, co byłoby bardzo pożądane ze względu na kwestię wznowiania postępowań na podstawie art. 190 ust. 4 Konstytucji. Odroczenie ma ten skutek, że w okresie odroczenia przepisy te (o ile wcześniej nie zostaną uchylone bądź zmienione przez ustawodawcę), mimo obalenia w stosunku do nich domniemania konstytucyjności, powinny być stosowane przez ich adresatów, w tym przez sądy** (zob. wyroki z 4 marca 2014 r., sygn. K 13/11, OTK ZU nr 3/ (...), poz. 28 i 29 lipca 2014 r., sygn. P 49/13, OTK ZU nr 7/ (...), poz. 79). Tym samym niniejszy wyrok określa skutki na przyszłość, choć Trybunał Konstytucyjny jest świadom, że posłużenie się taką techniką oznacza w praktyce, po pierwsze, stosowanie przepisu, co do którego oficjalnie stwierdzono, iż jest on niekonstytucyjny (zob. wyrok z 27 maja 2014 r., sygn. P 51/13, OTK ZU nr 5/ (...), poz. 57), po wtóre zaś, to, iż problem ewentualnego wznowienia postępowań wystąpi dopiero po upływie terminu odroczenia (zob. wyroki z 31 marca 2005 r., sygn. SK 26/02, OTK ZU nr 3/ (...), poz. 29; 24 października 2007 r., sygn. SK 7/06, OTK ZU nr 9/ (...) poz. 108; 16 lutego 2010 r., sygn. P 16/09, OTK ZU nr 2/ (...), poz. 12; 14 lutego 2012 r., sygn. P 17/10, OTK ZU nr 2/ (...), poz. 14 i wspomniany wyżej wyrok o sygn. P 49/13). Zarówno podczas stosowania uznanych za niekonstytucyjne przepisów o b.t.e. w okresie odroczenia utraty ich mocy obowiązującej, jak i podczas rozpatrywania ewentualnych spraw o wznowienie postępowań po upływie okresu odroczenia, a także w trakcie tworzenia przepisów intertemporalnych właściwe organy powinny mieć na uwadze, w kontekście zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, że w następstwie niniejszego wyroku prywatnoprawne podmioty, jakimi są banki, utraciły istotne uprawnienie służące ochronie ich interesów oraz interesów deponentów.

Wobec powyższego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego ustawodawca ustawą z dnia 12 listopada 2015r o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych, która weszła w życie 27 listopada 2015r Dz.U. poz 1854 - w art. 1 pkt 4 uchylił przepisy art. 96-98 ustawy Prawo bankowe będących podstawą do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych oraz w art. 2 uchylił przepis art. 786² kpc.

Tym też aktem w art. 11 ust 3 wskazano, iż bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych, **zachowuje moc tytułu wykonawczego także po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.**

Dłużnikowi służyć bowiem dwa rodzaje obrony przed egzekucją: obrona formalna lub merytoryczna. Przedmiotowe powództwo należy do tej drugiej kategorii, która pozwala dłużnikowi podnieść zarzut naruszenia jego praw podmiotowych, wynikających z prawa materialnego. Takie zarzuty nie zostały skutecznie sformułowane w treści pozwu.

Fakt niekonstytucyjności przepisów na podstawie których nadano klauzulę wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym przy treści przepisu art. 11 ust 3 ustawy z dnia 12 listopada 2015r nie może skutkować pozbawieniem wykonalności tytułu wykonawczego.

Uznanie wszystkich tytułów wykonawczych opartych o bankowy tytuł egzekucyjny jako niekonstytucyjnie wydanych i podlegających pozbawieniu skutkowało by powstaniem roszczeń odszkodowawczych kierowanych wobec Skarbu Państwa w związku z przeprowadzonymi skutecznymi postępowaniami egzekucyjnymi.

Wobec powyższego powództwo należało oddalić.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie drugim sentencji na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 105 § 2 k.p.c., zgodnie z którymi strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, przy czym do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Na współuczestników sporu odpowiadających solidarnie co do istoty sprawy sąd włożył solidarny obowiązek zwrotu kosztów. Zauważyć należało, iż w rozpoznawanej sprawie pozwana okazała się stroną wygrywającą sprawę w całości, co dawało podstawę do obciążenia powoda całością poniesionych przez stronę pozwaną kosztów postępowania. Na poniesione przez pozwanego koszty w łącznej kwocie 2 417,00 zł, składa się kwota 2 400 zł uiszczona tytułem wynagrodzenia radcy prawnego ustanowionego z urzędu (w wysokości określone w § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.)) oraz opłata skarbową 17 zł od pełnomocnictwa.